

Persbericht
21 april 2008 – Rekenhof

**Verslag aan het federale parlement:
De startbaanovereenkomst, een instrument in de strijd tegen werkloosheid bij jongeren.**

In zijn verslag aan het federale parlement heeft het Rekenhof de opvolging en evaluatie van het federale jeugdwerkloosheidsbeleid onderzocht, opgezet sinds 1999. Dat beleid, dat het sluiten van “startbaanovereenkomsten” voor één jaar inhoudt, had oorspronkelijk tot doel de jongeren een baan te bieden binnen zes maanden nadat ze de school hadden verlaten. Het Rekenhof stelt vast dat de wet die dat beleid tot stand heeft gebracht herhaaldelijk is gewijzigd, zonder dat die wijzigingen op toereikende sturings- en evaluatieinstrumenten berusten. Als gevolg van de vaststellingen en aanbevelingen van het Rekenhof hebben de ministers van Sociale Zaken en Werk belangrijke engagementen toegezegd.

De startbaanovereenkomst (de zgn. “Rosettabanen”) is één van de maatregelen die de Staat heeft genomen om de jeugdwerkloosheid te bestrijden. De startbaanovereenkomst werd opgezet in 1999 en had oorspronkelijk de schoolverlaters op het oog, om te voorkomen dat die in de werkloosheid verzeild zouden geraken. Die doelstelling is belangrijk, aangezien iemands eerste ervaring op de arbeidsmarkt, met name werk of juist werkloosheid, in belangrijke mate zijn verdere beroepsloopbaan mee bepaalt. Voor bepaalde doelgroepen werd ook in een vermindering van de werkgeversbijdragen voorzien.

Het Rekenhof heeft de opvolging en evaluatie van dat beleid onderzocht.

Het heeft vastgesteld dat de FOD Werkgelegenheid een database heeft samengesteld en studies heeft gefinancierd over de werkgelegenheid bij jongeren, maar niet het verplichte jaarlijks statistisch verslag heeft opgesteld. De FOD heeft dat beleid niet omgezet in doelstellingen, noch in indicatoren waarmee de resultaten ervan kunnen worden gemeten. De jaarlijkse evaluatie door de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en door de Nationale Arbeidsraad (NAR) kon niet conform de wet worden uitgevoerd.

Doordat die evaluaties ontoereikend waren, had de wetgever geen zicht op de behaalde resultaten toen hij de wetswijzigingen doorvoerde.

Uit onderzoek van de evolutie van de wet van 1999 tot in 2006 blijkt dat de opeenvolgende wijzigingen niet coherent zijn gebleven met de oorspronkelijke doelstelling. Tussen de eerste versie van de wet, die werkgevers uit de privésector verplichtte elk jaar via een startbaanovereenkomst voor 3 % van het totale personeelsbestand jonge werknemers in dienst te nemen die minder dan zes maanden van school af waren, en de huidige verplichting om 3 % werknemers jonger dan 26 in dienst te hebben, is het dwingende karakter van de wet sterk afgezwakt. De evolutie in de wetgeving geeft met andere woorden een heroriëntatie van het beleid weer. De opgelegde verplichtingen aan werkgevers zijn immers geleidelijk afgezwakt. Het is gemakkelijker geworden om het quotum te behalen en de verlaging van de bijdragen is toegenomen.

De opeenvolgende wetswijzigingen hebben de controles beïnvloed die door de FOD Werkgelegenheid en de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) moeten worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de verplichtingen op het vlak van indienstneming van

Persbericht

Startbaanovereenkomst, Rekenhof – april 2008

jongeren worden nageleefd. Het Rekenhof heeft vastgesteld dat de controlecampagnes die de FOD Werkgelegenheid tot in 2003 heeft gevoerd, niet tot de toepassing hebben geleid van de sancties waarin de wet voorziet. Sinds 2004 wordt de aanwervingsplicht niet echt meer gecontroleerd, zelfs niet bij lastenverlagingen.

Bovendien merkt het Rekenhof op dat de Staat de opvolging van de specifieke verplichtingen die de overheidsdiensten moeten nakomen op het vlak van indienstneming van jongeren, niet heeft georganiseerd (het quotum respecteren, werknemers in de eerste plaats bij globale projecten betrekken die tegemoetkomen aan maatschappelijke noden enzovoort).

In hun gezamenlijk antwoord benadrukken de minister van Sociale Zaken en de minister van Werk dat ze de aanbevelingen van het Rekenhof delen. Ze verbinden zich ertoe dat de FOD Werkgelegenheid het jaarlijks statistisch verslag en de indicatoren uitwerkt en dat de RSZ regelmatig aan de FOD Werkgelegenheid de lijst met werkgevers bezorgt die volgens de RSZ mogelijk hun verplichting niet nakomen om jonge werknemers in dienst te nemen. Op basis van de resultaten van een studie van de CRB en de NAR, zullen ze onderzoeken of het nodig is de wet op de startbaanovereenkomsten aan te passen. Bij die gelegenheid zullen de CRB en de NAR ook onderzoeken wat de impact is van verlaagde werkgeversbijdragen op de werkgelegenheid bij jongeren en de diverse doelgroepen. Ten slotte verbinden de ministers zich ertoe de andere leden van de regering te wijzen op de noodzaak voor de Staat als werkgever om zijn wettelijke verplichtingen met betrekking tot de startbaanovereenkomst na te leven.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de bewindslui en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het auditverslag “De startbaanovereenkomst, een instrument in de strijd tegen werkloosheid bij jongeren” is aan het federale parlement bezorgd. Het integrale verslag (36 p.), de samenvatting (1 p.) en dit persbericht zijn ter beschikking op de homepagina van het Rekenhof: www.rekenhof.be.

Contactpersoon:
Line Emmerechts
Federale Publicaties
02 551 89 85